

Megjelenik a lap **Temesvá-**
rott minden **kedden**.

Előfizetési díj akár helyben,
akár postai szétküldéssel:

Egész évre 6 ft. pp. = 6 f. 30 kr. ujp.

Fél évre 3 ft. pp. = 3 f. 15 kr. ujp.

A helybeli előfizetők a lap ház-
hozfordásáért rendelést tehetnek.
a lap kiadó hivatalában.

Szerkesztői iroda: belváros,
bécsi utca 68. szám, első emelet.

DELEJTŐ.

A tudomány, anyagi érdekek és szépirodalom közlönye.

Jelige: Csak az a nemzet vész el, mely önmagát elhagyja.

Előfizethetni helyben a szer-
kesztőcsignél, vagy a helyb. könyv-
kereskedésekben; vidéken min-
den cs. kir. postahivatalnál a szer-
kesztőséghez utasítandó bérmentes
levelekben.

Hirdetések minden közhasználat-
ban lévő nyelven főlétetnek. A
beigatásért minden három hasábos
egyes sorért 4 p. vagy 7 uj kraj-
cárnyi díjszámítatik.

Kiadó hivatal: belváros, bé-
csi utca **Uhrmann Márton**
műkereskedésében.

Szerda, april 3. 1861.

14. szám.

Negyedik évi folyam.

A követválasztási törvény

ki nem elégitő voltáról mi sem győzheti meg az em-
bert elevenebbül, mint annak gyakorlata, foganatba-
vétele.

A nép általi közvetlen követválasztás egyike a
legszabadelvűbb, legdicsebb eszméknek, de ma még job-
bára csak — — papiron, legalább azon alappal és
alakkkal, mint azt az 1848-ki V. t. c. szabta.

Hazánk világszerte az első alkotmányos ország,
mely országgyűlési követeket emberemlékezet óta közvet-
lenül, kijelölés nélkül választá, sőt hajdan a nemzet
minden tagjának (a jobbágyok szolgálakul tekintetvén)
joga, szabadsága volt ott megjelenni.

Mégis úgy látjuk, hogy maig nem tanult bele még
ezen legszebb jogával méltóságosan s az ügy fontossá-
gához mérve élni.

A mint ezelőtt 13 évvel a nemesi előjogok az ösz-
ses népre kitorjesztettek, megtizszeresedett a szavazók
száma: megtizszeresedett az értelmiség is?

Ne ámitsuk magunkat, mert nincs ennél veszedel-
mesebb.

Szavazati rendszerünkhez, utóbb okvetlen el kelle
jutnunk, s bizom népünkbe, hogy elég hamar: de ta-
gadhatlan, hogy most még korán volt.

Széchenyi azt mondá: neveljük a népet, azután ad-
juk neki a legszélesebb szabadságot;

Kossuth azt felelé: adjuk neki a széles szabadsá-
got, majd neveli maga magát.

Melyiknek volt igazza?

Ott van Franciaország; mikor apellál Napoleon az
általános nép-szavazatra? mikor az intelligencia itéleté-
től fél, mikor a meggyőződést, értelmet, a lélekben gyö-
kerező szabadságot a tömeggel kényszerül ellensúlyozni

Tudjuk ugyan, hogy a nyugoti civilisacio kérkedő
előharcosainak parasztsága egy, a legtudatlanabb népség
közül: de merjük-e mégis állítani, hogy a mienk éret-
tebb? kik magunkat a civilisáció védbástyájának szeret-
jük tartani keleten.

Annyiból mégis merem állítani, hogy előbbre va-
gyunk, mert a mi népünket lehet capacitálni.

Arról, hogy a már birt jogot megszorítani lehessen,
ámbar a nép alig venné észre, hiszen maig sem alapo-
san ismerős azzal, sőt nem is igen töri magát utána,

mint a szavazatképesek elmaradásának aránytalan soka-
sága mutatja: mindamellert szó nem lehet.

Nem lehet pedig azért, hogy a daemagogok izga-
tásra és ármánykodásra fel ne használhassák.

De szorosán vett szükség sem volna e megszori-
tásra, ha a hátrányok paralyzáltatnának.

A szabadság kiterjesztését előkészítő intézmények
nem előzték meg: az egy lelkesedés fellángolása által
történt, nem tervszerű célszabók végkövetkezéseképp.

Ezért a népet készületlenül, mondhatni éretlenül
találta.

S mindamellert hogy a köznemesség hajdani bru-
talis pártoskodásait és verekedéseit lenézte és elitélte:
mégis hasonló szenvedélyviharokba engedé magát sodor-
tatni.

Ne mentegetőzzetek Anglia példájával: a baromi-
ság per analogiam sem válik soha alkotmányos ünneppé!

Azzal se mentegetőzzetek, hogy kevés kerületben
történt ilyesmi: ez részint a nép félénk visszavonultsá-
gának következése az egész dologtól, részint a competá-
lók bizalmatlansága a sikerhez: de csak lássa a nép,
hogy az idej választásokra nem következik uj 12 évi
sanyar, tehát visszatorlatlanul szabad uj jogával élni, —
s az izgatás, ismerkedéshez elég idejük legyen a dae-
magogoknak, — — megérjük 3 év mulva, hogy sok-
kal több spectaculumot kellend regisztrálnunk.

Ennek csak egy uton lehet utját vágni: az intel-
ligentiának oly szereplése által, melyre erkölcsi köteles-
sége őt hazája közügye érdekében szoritja, habár az
sok önfeláldozással és teherrel jár is.

Mondám már, hogy azon nagy szerencsénk van,
miként népünk capacitálható.

Ne csak akkor vegyüljön a vidéki értelmiség a nép
közé, mikor a választások közelegnek; ne csak akkor
beszéljen vele politikáról, mikor már az érlelt meggyő-
ződés gyümölcsét kéri tőle; ne csak akkor ajánljon neki
egy vagy más jelöltet kinek azelőtt hírért sem hallá,
mikor már a szavazó golyót kezébe veszi:

hanem a haza jobblétének érdekében forduljon meg
közte, mikor csak módja engedi, oktassa, világosítsa,
magyarázza neki az alkotmányt, beszéljen neki a haza
és megye kiváló fiairól, azok érdemeiről, mint szinte az
alattomosok fondorlatairól, csaló kecségetéseiről.

Mindez — elismerem — nehézkes, sokaknak bo-
szantó, mindenesetre pedig fárasztó; de bizony isten hi-

vebb és jobb szolgálat a hazának, mint az elzárkozó bármi kitünő tudományosság, mint az intézetekre ajánlékozott százezrek.

Ekkor nem lesz szükség az alsóbb rétegű kaputósok ismerősebbjeit drága pénzen megvenni, hogy az ellenjelölt életéből egy-két gyarlóságot kikapva, vagy legtöbbször ráfogott gyanúsításokkal izgatva, egy oda nem való egyéniséget toljanak fel az ország képviselőjének.

Bizony mondom, oda jutottunk, hogy a követi állás hiúsági vetély tárgyává is kezd aljasíttatni, s az egyének, kik fellépnek, nem vetnek számot lelkiismeretükkel, vajjon képesek-e magas hivatásuknak megfelelni.

Ellenben hány országos érdemű hazafi van, kik mellőztettek?!

Mindez nem következhetik be, ha a nép, mely a jót megérteni képes, és befogadni hajlandó, ismerős mind jogával, mind embereivel.

Most, a 12 éves nyomor után könnyen belátja a különbséget az autocratia és alkotmányosság között, de kell hogy ne csak érezze és tapasztalja, hanem annak oly alapos tudomására jusson, mely őt a meggyőződés szilárdságával, a bizalom lelkesedésével is hevitse, azokért vész idején életét tenni kockára.

Igy azután számot is vetend magával, midőn a választásokhoz fog, s nem fogja azokat mulatságos bucsúnak tekinteni.

Különös is az az angol modor majmolása.

A helyett, hogy a nép maga közt és a bizalmas intelligentiával tanácskozlatot tartana, kit kellenék a hazában az önsorsa fölötti rendelkezés jogával felruházni, kinek multja mutatta írásban, szavakkal és tettekkel irányját olyannak, hogy reá a jövőnket is nyugton bízassuk: a helyett, mondom, hogy így keressék e széles hazában az embert:

Elébök áll egy-két sokszor addig nem is látott uracs, legtöbbször a választási előtti napon, tele veszi száját mindenféle csattanós kifejezéssel, hetedhét országról összehordott ígérettel, nem ritkán költött öndicsérettel, — s a végén rákiált a bámuló tömegre: választatok közülünk.

És a nép találomra, vagy a korteskedés után szavaz, — nem is tudván, hogy mást is lehetne választani.

Nagyon természetes következése ennek, hogy az érdemekben öszült szerény hazafi elmarad, s a tolakodó koldusnak telik meg a tarisznyája.

Uraim! az isten szerelméért! szabad ennek így maradni?

A magyarnak ősidőktől kezdve nemzeti szakásokon alapultak törvényei: fejlesszük ezt most is ősi szokásaink nyomán.

Megyéink választottak azon férfiak közül, kiket szavaik és tetteikről ismertek: engedjünk és szerezzünk hát most a népnek is alkalmat, férfiainkat ismerni tanulni.

Vesse alá magát a vidéki értelmiség a fásasztó, de nemes kötelességnek. a népet oktatni, magához emelni, hogy már most kezdje érlelni benne azon nemes öntu-

datot, mely 3 év múlva egy Kemény Zsigmondot, egy Bémert kérjen meg képviselőjére.

Ötevényi.

Szeged

MINT ATTILÁNAK FŐVÁROSA

és a

Temesi Bánság

írta

Ungváry János.

(Folytatás.)

Dugonics erről (Etelka I. k. 38. jegyz. VIII. sz. a.) így szól: „általköltözvén a Tiszán, pihenés vala. Hatod napra (az „uj vélemény szerint, heted napra) mondák a Scithák, hogy egy faluban maradjunk.

Jornandes így: „venimus ad locum illum ubi dudum Vidicula Gothorum fortissimus Sarmatorum dolo occubuit — azon helyre jöttünk hol Vidikula a góthok léghösbje a Sarmaták által csalárdul megöletett.“

Tehát Priskusék az Alibunári tónál lévő, de meg nem nevezett, s azért ma már megsem határozható faluból utjokat folytatván, az „uj vélemény“ szerint is Tomasoócz körül mentek át a Temesen, és Jornandes szerint „ingentia flumina transeuntes, tömérdek vizeken keresztül“ a Tiszán átkeltek s egy faluba értek, hol, — mint Jornandes mondja, dudum Vidikula a góthok leg-hösbje elesett.

Hol mehettek hát a Tiszán keresztül, s micsoda faluba? Mert hogy ezen a folyón átkeltek, azt Priskus azzal látszik elismerni, mivel felebb a III. sz. a. mondja, hogy mind a három: Drenkon, Tigás és Tifezás folyón átmentek.

Az „uj vélemény“ azt tartja, hogy kétszer jártak át a Tiszán (51. lap.) és pedig először Török Becsénél, aztán ismét Martonosnál. Ezen állítást azonban Szabó Károly ur a Delejtű tavali 49-ik számában érvényesen cáfolta meg.

Dugonics idézett jegyzékében VII. sz. a. így adja elő a dolgot: „a nagyobb vizeken úgy mond, minő, a Tisza vize, csónakokon haladtunk által, melyek csak egy fából vannak vésve, és velök mindennap élnek, kik a folyó mellett laknak; a többi folyókat a minő volt Drenkon és Tigás, teknőformájúakkal uszáltuk által, melyeket a szomszédból hozattunk és magunkkal hordoztunk szekereken.“ Tovább a VIII. sz. a. ugyancsak Dugonics folytatja! „átköltözvén tehát a Tiszán, pihenés vala. Hatod napra, (vagy az „uj vélemény“ szerint heted napra) mondák a Scithák, hogy egy faluban maradjunk.“ Dugonics tehát a hatodik, az „uj vélemény“ szerint pedig a hetedik utazási nap pihenőjét Priskuséknak a Tiszán tulra teszi. Én ezt a falut a mai Titulnak gondolom (az „uj vélemény“ az 51. lapon Püspök-Ladány vagy Nádudvarnak véli.) Igenis én azt a mai Titulban helyezem, hol már a Tisza magába vette a Begát is. Mert Grisellini szerint a Tiszán innen felebb a rop-pant vizek miatt az ut járhatatlan volt (I. k. 5. lap

148—150 lap — II. k. 1. l. 10. lap) ezt az is igazolni látszik, mert Attilának is arra kellett a Tiszán átmenni. Tehát Priskusék Titulnál át a Tiszán mentek abba a faluba, találkozandók ott, a meghagyás szerint, a hatalmas fejedelemmel, kinek laka sem esett oda messze (29-ik lap).

Hogy Titul lehetett az a hely, hol a Sarmaták Vidikulát a góthok leghősbjét megölték, ezt azzal lehet támogatni; mert a névnek is némi hasonlatosságán kívül a romai uralkodást a mai Bánságban a góthok váltván fel: valamint azelőtt a romaiaknak, úgy később a góthoknak is a szövetséges szláv népek (Timon Imago antiq. & novae Hungariae L. I. c. 14.) minők voltak a csehek (Marcomanni), morvák (Quvádi) és lengyelek (Sarmatae) sokszoros betöréseik által elég bajt okoztak. Ezek megakadályozására Grisellini szerint (I. k. 6-ik l.) szolgáltak a Tisza és Maros, meg a Duna és Tisza összefolyásoknál, melyek a határokat képezték, felállított őrhelyek.

Innét önként következik, hogy a Bega folyamon a követség nem ment át, s ezért Priskus a Begát nem is említi, mit különben nem mulasztott volna ép ezen a néven megnevezni. Ugyanis Grisellini szerint Temesvár a romai korban Zambara, később ezen folyamtól Begey nevezetet vett fel; tehát a romai kornál később, ezt valószínűleg a Hunnok nevezték így el, mit a szónak hangzata is bizonyítani látszik. A pedig világos, hogy a Priskus által megnevezett Drenkon, Tigás és Tifezás három folyam egyike sem a Bega, mely Titulon felül vegyült mindig a Tiszába. Figyelmeztetnem kell itt arra is, hogy Dugonics hibásan keresi a Drenkon folyamot Nagy-Becskerek táján, mert arra a Begán és Temesen kívül hasonló folyam nincsen. Egyébiránt Dugonics előadása abban a mint mondja „átkelvén a Tiszán mondák a Scithák (így szól nála Priskus) hogy egy faluban maradjunk“ ide téve azt, mit Jornandes mond, „a hol hajdan Vidikula a góthok leghősebbje a Sarmaták által családul megöletett“ csak megerősít engem hitemben, mely szerint Titul az a hely, hol Priskusék Atilára várakoztak; mert maga is e név némi történelmi emléket látszik képezni, mely késő századokon át híven viraszt az ott igazságtalanul elejtett hős fölött. Más részről meg Jornandes azon előadására „ingentia siquidem flumina (idest Tysiam, Tibisiamque et Driccam) transeuntes, venimus ad locum illum, ubi dudum Vidicula Gothorum fortissimus Sarmatorum dolo occubuit“ meg kell jegyezmem, hogy ő, ki az esemény után száz esztendővel későbbben élt, az ingentia flumina-tenger sok víz kitévelt a Tysias, Tibisias, vagy Drenkonra is kizárólag; alig akarhatta érteni, s ennél fogva, hogy ezen kitévelt idest Tysiam, Tibisiamque et Driccam“ Jornandes elbeszélésebe csak későbbben csuszhatott. Mert ingentia flumina tenger sok vizet jelent, a fluvius- vagyis folyónál, nagyobb horderejű, ugymint hol már a folyók is bennfoglalvák, minők a tavak, lápos és mocsáros helyek, minőket folyók szitanak; de akár hogy s mint van a dolog én Jornandesnél ezt a kitévelt „ingentia flumina tenger sok víz“ arra a helyre veszem, hol Priskusék a

Tiszán keresztül mentek, s a hol, mint főlebb is érintetem Grisellini szerint abban az időben nagy tavak, erek és mocsárok voltak. Ugyanazért ezen észlelésből vett körülményt is az előadottakhoz véve, mindinkább valószínűvé válik az, hogy Priskusék a Tiszán Titul körül, hol a Duna, Tisza és Bega árai csak nem tengert képeztek, keltek át.

De az előadottak után azt is lehet következtetni, hogy Priskusék a leirt tájakon kívül másfelé nem is utazhattak, kitetszik ez Grisellini földabrosszán, illetőleg a bánságról kiadott munkájából, ugyanis I. k. 5. lev. 148—150 lap. II. k. 1. levelében a 10-ik lapon élénken ecseteli a bánsági róna régi szomorú kinézését, hogy Szegedtől Titulig a Tisza és Maros; Temesvártól Kikindáig, nem különben Lugos környékén a Temes és Bega; Versec felé meg az Illancs és Alibunari tavak borították a földet. Ilyképen Priskuséknak az általam megjelölt körvonalon kívül alig lehetett más uton járni

Priskusnak uti naplója szerint az uton eltöltött napok számát is meglehet határozni. Mert Drenkovától Szászkaig két napot; Alibunárig egyet; Titulig egyet, pihenésül szinte egyet lehet venni: összesen tehát hat napot töltöttek Drenkovától Titulig; itt Dugonics szerint a hatodik, az „új vélemény“-hez képest pedig a hetedik napon értesítették a Scithák Priskusékat arról, hogy helyben maradjanak, s Atilát ott várják bé.

Önként következik innen, hogy én ezt a kifejezést az új véleményi munka 8. lapján, vagy Dugonicsnál a VIII. sz. a. „hatod napra“ nem azon ponttól veszem értendőnek, honnét az „új vélemény“ 51-ik lapján számítja, mely szerint Priskusék a Hold tavától hét, vagy a latin fordítók szerint hat napi utat tettek. Ugyanis ez a kitével akár az „új vélemény“, akár Dugonics szerint vegyem azt, annyit tesz: miután már hét illetőleg hat napot jöttek volna. Mert én Priskusával az új véleménynel szemközt (38. lap) azt teszem fel, hogy ő rendes utinaplót vitt, s a hová értek s hol megállapodtak, azt mint a dolog rendje hozza magával és szokás, mindjárt fel is jegyezte, ezt pedig annyival inkább így kellett neki tenni, minthogy Priskus egészen ismeretlen földön járván, ilyesmit utólagosan nem is lett volna képes tenni. Ide mutat az „új véleményi“ munka 13-ik lapján azon megjegyzés, miképen Priskus igen sok csekély körülményt emlékezetben hagyott. Ez okból én főképen Priskus, mint a ki utazási naplót vitt, Jornandes pedig a ki Priskus után egy századdal élt, csak annyiban követem, a mennyiben előadása Priskus leírásával megegyeztethető.

(Folytatás köv.)

A kereskedelmi kamarák.

(Vége.)

Mi csoda volt aztán, ha a kamarák működése eredménytelen volt! Annak kelle lennie, mert 1, a kormány csak köpenyegnek akarta őket használni, 2, mert a nép nem segíté elő törekvéseiket, 3, mert a tagok

magyar szalmaláng-buzgalma is lelohadt, és 4, jó ügye-
kezetüknek nyíltan is ellene szegült a kormány.

Emlékezhetünk rá, hogy az összes kereskedelmi
kamarák kétszer voltak congressusra hiva Bécsbe, 1851-
ben a vámtariffa fölött tanácskozni, s 1856-ban a sta-
tistikai congressusban vettek részt, hogy az összehason-
lító statistikát hasonló műszavak, hasonló minták elfo-
gadásával, és a statistikai anyag hasonló feldolgozásá-
val, mint ez a többi Európában történik, előmozdítsák.
Ezenkívül mindenféle tárgyokban szokás volt őket meg-
kérdezni. Ha azután beadták nézeteiket, a minister-
urak a saját nézeteik felé hajló kamarák felterjesztvé-
nyeire támaszkodtak rendeleteikkel, s így lőn, hogy egy
kamara sem lőn befolyással Bécsre, csak hol egyik, hol
a másik szolgált takaróul.

Ily szerepnek tudatára ébredve el kelle azután ked-
vetlenedni a kamarák tagjainak, annál is inkább, mert
soha méltánylatot nem arattak díjtalan, de annál meg-
feszítettebb szorgalmukért. Tudjuk azt, hogy hazánkban
minden statistikai szakma elhanyagolt állapotban hevert
azelőtt, kereskedelmi s ipari statistika pedig éppen nem
is létezett: erre az előmunkálatok alapjának megvetését
kelle a kamaráknak kezdeményezni, s rövid év alatt
adatokat gyűjteni, mert a ministerium már rendszeres
jelentést követelt tőlük. Ezen magában fárasztó munka
majdnem a lehetlenséggel volt határos, mert még a cé-
hek és kereskedelmi testületek sem küldék be válaszaikat
és adataikat a kamarák megkeresésére, azon félté-
kenységből, hogy a kormány azt csak az adókulcs öreg-
bitésére akarja használni, melyek pedig beküldték, nem
tették ezt hiven, mikből aztán rendszeres statistikát
összeállítani lehetlen is volt.

Ehez járult, hogy a felülről kimaradt elismerést a
népnek ellenszenve sőt gyanúsításai pótolták a kamra-
tagok ellenében: éppen nem csodálkozunk ezért, ha azok
nagyobbrésze apathiába esett, s az egész institutio le-
thargikus lőn.

De miből is merithettek volna kedvet, mikor a kor-
mány nyílt fellépésük és követelésüknek kereken ellene
is szegült, mint például a pesti kamarának, midőn ez a
transito-raktárt kérelmezte s a temesvárinak, midőn he-
verő tőkéjét réál-iskola alapítására akarta ajánlani.

Mindezen jelenség azonban nem bizonyít a kama-
rák ellen, csak azoknak eddigi állapotukbani tarthatlan-
sága ellen.

Töröljük el ugyanis eddigi sikertelenségük okait,
ugy minden további bizonyítás nélkül előttünk áll szép
feladatuk és jótékony hatásuk.

A legsarkalatosb baj, t. i. a bizalmatlanság a kor-
mány és közlegeinek célzataihoz, autonom szerkezetünk
visszaállításával magától elenyészett, s így bizton felte-
hető, hogy a kereskedelmi és iparos érdekeltek minden
rétegei készségesen szolgáltatják jövőre adataikat, tud-
ván, miként nemzeti kormányunk azokat nem új terhek
alapjauil kívánja, hanem, hogy a vidéki viszonyokat is-
merve, azokon segíteni tudjon.

Ezen új álláspontnak természetes következése le-
end, hogy a kamarák tagjai sem tekintendik állásukat

tehernek, hanem megtiszteltetésnek, s oly polgári köte-
lességnek, mely a közjóra szakavatott tanácscsal és te-
vékenységgel hatni erkölcsi feladatául ismeri.

Mennyire belátják még a német kamarák is eddigi
abnormis szerkezetüket, mutatta legközelebb a bécsinek
azon határozata, hogy a birodalmi alkotmány szerint rá-
juk ruházott követküldési joggal élni magát competens-
nek nem ismeré, hanem új választatását sürögölé, mely
okvetlen másként ütend ki, ha mind a választók mind
a választottak komoly szerepük tudomásával birandnak.

Ezen új választatás a mi kamaráinknál is szüksé-
ges leend, ha új aerájukba lépendnek, de jóval annak
foganatbavétele előtt tudomásra kell juttatni hatáskö-
rüket.

Ide tartozandik, hogy egyes vidékek kereskedelmi
vagy ipar-érdekeinek, ugy a közlekedési közegeknek tár-
gyában teendő felterjesztéseiket ne csupán a helytartó-
sággal, de egyszersmind az azon tárgyal érintett me-
gyével és várossal is közöljék, mely törvényhatóságok
nem mulasztandják el a kamrai beadványokat a nm.
helytartótanácsnál az ő tekintélyükkel is feliratilag tá-
mogatni, annál is érdemlegesebben, mert sikeres reso-
lutio esetén az eszközlésbevétel őket illeti, a kamará-
nak executiv köre nem levén.

Hasonló folytonos érintkezés fog kifejlődni köztük
és a gazdasági fióktársulatok között, mely hébenhóban
vegyes ülésekhez is vezetend: azonban el kell ejteni azon
sok kamarától bolygatott eszmét, hogy a kamaráknak
egy harmadik, gazdasági osztálya létesíttessék. Igaz,
miként hazánkban, hol az iparosztály csak számban nyo-
mós, de nem képességben, a kereskedés kiféle majdnem
egyedül nyerstermények, tehát gazdasági cikkekkel üze-
tik, ezen ágaknak érdekei sokkal szorosabban egymásba
füződvek, mint talán másutt, s minden mozzanatban
érintik egymást, — de az érintkezési pontból háttal tá-
voznak el egymástól, mennyiben a gazdaság visszafelé
hat a productio szaporítása és nemesítése felé, mig az
ipar és kereskedés előre, az értékesítés felé. Nincs pe-
dig a sociális fejlődésre semmi oly káros befolyással,
mint nagyon sok szakmák túlhalmozása egy közegben,
hol egyik a másikra előmozdítás helyett csak zsidbasz-
tólag hat.

Ezen álláspontban be fog következni, hogy sem az
egyletek, sem a törvényhatóságok fontos határozatokat
a kereskedés és ipart illetőleg addig nem hoznak, mig
a kerületükbeni kamara nézetét ki nem kérik, mely ok-
vetlen tekintélyesb irányadó leend, mint egyes bizottmá-
nyi tagoknak, kereskedőknek egyedi nézete.

Hogy az eddigi ministerium a magyarországi ka-
marák javaslatait oly kevésbé teljesítette, annak oka
ezeknek ellenkezése volt a német tartományokéival; me-
lyek érdekei sokban homlokegyenest állnak a mieinkel
szemben: de jövőre hazánk kamarái közt gyakori elté-
rés alig forduland elő, azért azok nézetei befolyásra is
emelkedendnek.

A kamaráknak jövőre területük törvényhatóságai-
nak házipénztáraiból kellenék aránylag dotáltatniok, nem
pedig azon undorító pót-adó rendszerből élniök, melyek

egy része anélkül is mindig elolvadt, — így mind kiadásuk folyvást fedezve lesznek, mind a lakosság túlterhelése megkíméltetik és tartalék-tőkék szemrehányásokat nem indokolhatnak. Szállásaikról pedig önmaguk gondoskodjanak.

A kamarák különös elismerésünkre érdemesek már csak azon szabadelműségükért és bátorságukért, melylyel ők a burocratiai rendszer virágzása alatt úgy szólván az egyedüliek voltak, a kik nem csak az iparviszonyokat, hanem az álladalmi rendszert is boncolgatni és erősen kritizálni merészelték. Ez elég példa, hogy akamarák öngondolkozásu és független jellemü polgárokat volnának képesek nevelni.

Ötevényi.

Külföldi levelek.

(Vége.)

Azonban szálljunk le a magasról, és menjünk Romának főutcájára, a Corsora; ez a sétáló és kocsikázók gyönyörűsége, mely a piazza del popolo, — és onnan a monte Pinciora, hogy úgy mondjam a romaiak városigetébe vezet. Ez az ő glaxis-juk, boulevard-juk, giardino publicojok. A szép és tágas fölmenetet márványtábla jelezi, melyen olvasható:

Apricam. In. Colle. Pincio. Deambulationem
Solo. Aggesto. Semitis. Exstructis
Ingentique. Opere. Subtus. Perque. Ambitum. Roboratis.
A Planitie. Ad. Clivi. Summitatem.
Urbis. Decoris. Et. Civium. Oblectamento
Aperiendam. Ornandamque. Curavit
Anno. Sacri. Principatus. XXIII.

Tudniillik VII. Pius. Mondja azután valaki, hogy a pápák nem terjesztették ki mindenre, még a nép gyönyörűségére is figyelmeket.

Utközben megnéztem a piazza del popolon fölállított obeliszket. Ennek fölirata

Délről és éjszokról:

Imp. Caesar. Divi. F.
Augustus
— tifex. Maximus
Imp. XII. Cos XI. Trib. Pot. XIV.
Aegypto. In. Potestatem
Populi. Romani. Redacta
Soli Donum. Dedit.

Nyugotról:

Sixtus. V. Pont. Max.
Obeliscum Hunc
A. Caes. Aug. Soli
In. Circo. Max. Ritu
Dicatum. Impio.
Miseranda Ruina
Fractum Obrutumq.
Erui Transferri
Formae Suae Reddi
Cruciat. Inviet. Rite

Dedicari Jussit.
A. MDLXXXIX. Pont. IV.

Keletről;

Ante. Sacram
Illius Edem
Augustior
Laetiorq. Surgo
Cuius Ex Jtero
Virginali
Aug. Imperante
Sol Justitiae
Exortus Est.

Vannak ezenkívül Romának még más nyilvános és magán sétányai, villái, térei, melyek majdnem mind ugró-kutakkal diszeskednek; minthogy ezen halmokon épült város, igen gazdag forrásokban. Sajátságos szokás, hogy a piazza Navona, valamely pápai breve értelmében, minden évben, Augustus hónapban, szombaton és vasárnap előntetik (illagare) mi a népnek sok mulatságot szolgáltat. Egy ilyen jelenetnek magam is tanuja valék.

Most pedig, miután olvasóimat Roma legnevezetesebb részleteivel megismertetem, térjünk vissza szállásomra, a hôtél Cesariba. Utunk ismét a Corson, s a monte Citorion, Roma tágasab téreinek egyikén viszen keresztül; hol azon obelisztk áll, melyet Augustus császár a népnek ajándékozott; következő felirással,

Éjszakkeletről és délnyugotról:

Imp. Caesar. Divi. F.
Augustus
Pontifex. Maximus
Imp. XII. Cos. XI. Trib. Pot. XIV.
Aegypto. In. Potestatem
Populi. Romani. Redacta
Soli. Donum. Dedit.

Éjszaknyugotról:

Piéus. VI. Pont. Max.
Obeliscum
Regis. Sesostridis
A. C. Caesare Augusto
Horarum. Indicem
In Campo. Statutum
Quem. Ignis. Vi
Et. Temporum. Vetustate
Corruptum
Benedictus. XIII. P. M.
Ex Aggesta. Humo. Amolitus
Reliquerat
Squalore. Deterso
Cultuque. Addito
Urci. Coeloque. Restituit.
Anno MDCCXII.

Délkeletről:

Quae celeres olim signabat pyramis horas,
Fracta dehinc lapsu, sprete jacebat humi.
Antiquum renovata decus, nunc fronte superna
Dinumerat Sexti tempora fausta Pii.

A morte Citoriohoz legközelebb esik a piazza Colonna, M. Aurel oszlopával, mely a marcomannok fölötti győzelmeinek emlékére emeltetett, és szép domborművekkel ékeskedik; de még sem oly művészi, mint Trajan fehér márvány oszlopa, a hasonnevű piacon, mely a dákok meghódítását ábrázolja. Az előbbire V. Sixtus sz. Pál, ez utóbbira sz. Péter bronzszobrát állította.

És most Isten veled te ősi, te szent város! melynek neve az emberiség történetével oly szoros összeköttetésben áll. Én elhagyom a sárga Tiberis partjait, de képed előttem fog lebegni; és ha még valaha meglátlak, tudom hogy addig szaporodni fognak, miket oly fájdalmas érzéssel, és annyi kegyelettel nézdelék Romában, — — a romok.

Pados János.

T Á R C S A.

Heti szemle.

= Ö császári királyi és apostoli Felsege magyar kir. helytartó tanácsának nevében a kereskedelmi és ipar-kamarának

Temesvárott.

Az országban jelenleg fenálló 6 kereskedelmi és iparkamara egyike abbéli aggodalmát fejező ki, hogy alkotmányos hazai közintézményeink újbeli felébresztése folytán a ker.- és iparkamrák, melyekről mint a ker. és ipar-érdekek közegeiről hazánk alkotmányos törvényei nem emlékeznek, az új törvényhatóságok s azok organumai részéről nem fognak elismertetni, következésképp hivatalos megkereséseiknek nem fog elég tétetni, mi által a kereskedelmi és iparkamarák nem csak amaz üdvös közcélok elérésében akadályoztatnának, melyekért voltaképen alakítottak, hanem maga ezen intézmény további főállhatása is lehetlenné volna tőve, különösen akkor, ha a kérdéses kamarák szükségleteinek fedezésére szolgáló díjjaknak az illető kötelezettségtől beszédésénél a megyei és városi hatóságok részéről a hivatalos segedelem megtagadtnék.

Kétséget nem szenved, hogy a kereskedelmi és iparkamrák egészen alkotmány-kivüli időben s alapokon szerveztetvén, ha azok az alkotmányos hatóságok részéről előismerésben részesülni s céljaik elérésére vonatkozó törekvésekben gyámolítani kívánnak, oly átalakuláson kell általmenniök, melynél fogva az ország alkotmányos hatóságaiban működésük hazai iránya által bizadalmat ébresztve, ezeknek buzgó pártfogolását s közreműködését nescak méltányosan elvárhassák, hanem azt egyszersmind törvényszerűen igényelhesék is.

Az előre bocsájtottak alapján tehát felhivandónak találja a m. k. helytartó tanács a kereskedelmi és iparkamrát, hogy tekintve a célt, melynek elérése végett alakított, tekintve az eddig működése folytán szerzett több évi tapasztalatainak eredményeit, tekintve végre az alkotmányos szellemben és irányban változott közjogi körülményeket, arról adjon mielőbb alaposan átgondolt s kellőleg indokolt véleményt, vajjon a kereskedés és ipar előmozdítására, gyámolítására és felvirágoztatására a kamrák további fenállása szükségesnek, célirányosnak mutatkozik-e? s ha igen, kiterjed-e eme szükségesség vagy célirányosság a most létező hat hazai iparkamarára egyaránt, végre, miként kellene azokat átalakítani, mely alapokra fektetni, s mily belszerkezettel ellátni, hogy az alkotmányos közélet szervezetébe mint rokon közintézmény bele illeszthessenek?

Budán a m. k. helyt. tanács 1861-ki február 13-án tartott tanácsüléséből.

Mailáth m. k.

Rédly Sándor m. k.

= Megyénkben a követválasztásokról következő eredményeket lajstromozhatunk:

Uj-aradi kerület: Pesty Frigyes felkiáltással;

Orcifalván: Ónossy Mátvás hasonlag;
Kis-Becskeréken: Manassy György szintugy;
Moravicán: Mocsonyi György 400 szó többséggel;
Csákováron: Bogdan Vince 400 szónyi többséggel;
Rittbergen: Báró Lo-Presti Árpád szinte szótöbbséggel;

Rékáson: Fisser István 23. szónyi tulnyomósággal;
Lippán: Missics János 600 szavazatnyi előnnyel.

Van tehát a megyének 4 magyar és 4 román képviselője, s így a nemzetiségi elemek ellensúlyoztak.

Mi az egyes helyekeni mozgalmakat illeti, ezekről nem minden kerületből van részletes tudomásunk.

Pesty Frigyes, kiről városunk választói a tisztujítás idején azt mondák, hogy nem ismerik, de kit a tudós társaság ezelőtt már két évvel tagjául választván, országosan elismert, az uj-aradi választó-kerület részéről már jó eleve fel lönszólitva (Nemo profeta in patria), de a fellépést csak akkor határozta el, miután Gorove István Pesten már megválasztatott, mert ellenesetben ez elől visszavonult volna. M. hó 24-én és 25-én a kerület helységeiben banderiumok, zászlók, és zenével fogadtatott, sőt megválasztatása napján Ujarad város díszlakomát és kivilágítást rendezett tiszteletére a jusefstadti belebbezettnék, mi ritka helyen hiszem hogy történt. Vetélytársakról lelete hallani korábban, de a választáskor senki sem lépett fel.

Orcifalván hasonló lelkesüléssel fogadtatott Ónossy Mátvás ur, 1848-ki szolgabíró, ki jelenleg a megyei tisztségre éppen ezért nem engedé magát jelöletni. Nem kis hatással volt Vinga város 600 szavazójának megjelenése, valamint a többi helységek is zászlókkal, s ki teheté zenével jöttek. Ezen kerületben Gyarmatha város visszavonultsága tünt fel, honnét a várt 4—500 szavazatjogusból alig tizedrész jelenté magát. A jegyző befolyásának tulajdonítják.

Kis-Becskeréken négy competenst is emlegettek kezdetben, de mire a nagy nap közelgett, csak kettő köré gyült a népség, kikért, mint állítják, buzgó pártvezérek működtek, beutazván a falukat. Túry Samu temesvári ügyvéd ur azonban az utolsó nap kijelentvén visszaléptét, Manassy György ur, ki mellett a vox populi nélkül is nyilatkozott, ellenállás nélkül megválasztatott.

Moravicán a magyar német és szerb választók Hollósy Mihály ur mellett szavaztak, bár a románság különösen az utóbbiakat sokféle módon igyekezett csatlakozásra bírni, szavuk mellett azonban híven kitartottak látható kisebbségük dacára. Róluk sok más választók vehetnének példát.

Rékáson Joannovics cs. kir. tanácsos ur pártja komolyan mérközött az ellenjelölt Fisser István megyei levéltárnokéval, ki már 1848-ban képviselő volt, mig az utóbbi csakugyan győzött.

Mint egy csákovári levél írója bizonyítja, ugy másutt is kibékülve és megnyugodva vonult el a vesztés párt a küzdterről, sőt lelkesülten élteté a többség nyertesét: fájdalom, hogy Lippán e helyett a legszomorubb kimenetelű ki-

hágások követték el. Marianeszku követjelölt pártja oly zászlókkal vonult be 26-án reggel a városba, melyek nyeleinek hegyén kis veres keresztet nyuládoztak. A választási bizottmány tagjai a párt tekintélyesjéből többeket megszólítottak, hogy alkotmányos ünnep és nem kereszties hadjárat levén gyakorlandó, bírják rá a népet azon ingerlő jelek eltávolítására: de a kérttek csak vállat vonogattak, felelvén, hogy ugy sem lesz a szónak sikere. A piac közepén álló kőkeresztnél majdnem egész bucsujárat — formát tartottak, sőt több lelkész szónokolt is ott, — mi eléggé mutatá a fanatizálás célzait. 9 óra felé a tömeg oly tolulással nyomult a városháznak, hogy annak gyarló kapuját beszakítá, de rendtelenségtől mégis ovakodott Missicsnek bátran mondhatni intelligensőbb pártja. Mikor azonban délután a szavazatok eredménye kihirdettetett, és a csekélyebb párt csalatkozvalátá magát, egy pártfőnökének kiáltására „a kuma jeste vrem!“ (most itt az ideje) subáik alól botot, sarlót, fokost sat. rángatva elő, megrohanták a törvény értelmében fegyvertelenül jött többséget, s üzték azokat maguk előtt az utcákon ki a városból, miközben mondják, hogy egy házból lövés is hal-latszott. A zsbajt s a rémületet leirni lehetlen. A vidéki németség végre a város végén elfáradván, a kétségbeesés hő-sítségével állott meg egyszerre, mondva: minket mindenestre vernek, akár hátunkat, akár mellünket, mindegy, de ingyen ne tegyék. Ezzel kirángatá a szomszéd sövények karóit, és neki esett az üldözőknek. Boritsunk fátyolt a gyászos emlékre, melynek 2 holt, 4 nehéz és 16 könnyű sebestült áldozata vitetett a kórházba. Négy pedig a bitófa közelében a Marosba üzetvén, bele is halt.

= Torontál megye területének követei:

N.-Becskerek város: Ignatovics N.

Zichydorf kerület: Dániel Pál.

Párdányi: B. Nicolies Fedor.

Bassahidi: Csernovics Péter.

Zsombolyai: Bakalovics Szilárd.

Billéti: Báró Liphay Béla.

N.-Szt.-Miklósi: Rónay János.

Ó-Bessenyői: Rónay Lajos.

Sz.-Györgyi: Bogdanovich Vilibald.

N.-Kikindai: Raczkovics K.

B. Komlósi: Vidacs János. (István?)

Ezen mozgalmak közül részleteket csak a párdányi kerületből hallánk, de jobbnak látjuk róla hallgatni mint a K.-Becskerekiről, mig be nem bizonyodnak.

= Kezdjük már érteni a moravicai kerület előleges mozgalmait és a lippai vérengzést. Missics János alispán és országos képviselő ur egy pár példányt hozott azon a román lakosság közt kiosztott nyomtatványból, mely az ő nyelvükön a január 16-ki kir. leiratot tartalmazza, a temesvári „k. k. Finanz-Landes-Direction“ hátiratával ellátva. Képzeltetni a hatást, melyet azon iromány az előzmények és a hazai viszonyok fejlődésével ismeretlen népre tett, kivált ha rossz akaratú comentatorok fejtegették neki. Széles e hazában mindünnen szólalnak fel a panaszok roszakaró izgatások ellen, s senki sem tudta, ki hát tulajdonképp a bűnös áruló, ki ijesztgeti hamis rémekkel a tudatlan félénk népet, ki látítja a törvényes tisztviselőket ellen: — — — de most már kezünkben a dokumentum. A pénzügy-igazgatóságok a tárnokmester alá tartozván, kíváncsiak vagyunk tudni, az ő tudtával avatkozott-e a temesvári politikai körlevelek nyomtatásába, melynek célja annál kevésbé kétséges, mert a következők már elég szomorú valósággal felelnek rá. Itt a kétféle Beamten-Status gyakorlati nyeresége, s még bárdolatlansággal vádolnak, ha némely vidéken a józan nép ezen vérünkön élőködő kigyókat megmacskazenézi. — — — kellenék nekik.

= Az elmúlt héten a szomszéd Szakálház népes sváb helységnek nyakára ment a katonaság adó-behajtásra. Ime ni, az alkotmányos szabadság. Részünkről az adófizetés iránti sürgölést helyén levőnek tartjuk ugyan, de tisztában szeret-

nénk lenni annak miségével, mert hiában egyre Landes-Kriegs- és Isten tudja miféle Frankfurtba szánt Zuschlagokat egészen a hajdani magasságban hajtani be rajtunk, utóbb pedig helyhatósági pótlékot is fizetni, majd panaszt fog okozni. Tudjuk, hogy Lombardia most nagyobb adót fizet, mint az osztrák járom alatt, szükség esetén mi is készek vagyunk erre, — de tudni akarjuk miért?

= Az „Aradi Híradó“ volt szerkesztője Óváry Lipót, mint a napokban egy szemtanútól hallók, Garibaldi önkényesei közt százados jelenleg.

= A kálócai szeb congressus március 28-ról april 1-re napoltatott el, kétféle okból, először, mert a küldöttek az idő rövidsége miatt nem jelenhettek meg mindnyájan, másodsor, mert a kir. biztos urnak állítólagosan oly instructiói lettek volna, melyek némely tárgyak felvételét megszorítandák, — a patriarcha pedig a korlátok ellen óvást emelvén, a k. biztos ur Bécsbe rándult új instructiókért.

Temesvári ujdonságok.

* Mult hó 26-án tartott városi képviseleti gyűlésen az alsóbb hivatalokra következő urak választattak: alkapitányokul a Gyárvárosba: Hartl József és Hadzics Mihály; a Józsefvárosba: Annau József; a Majorokba: bukorványi Zsónya József.

27-én folytatólag; adópénztárnok: Hauff Gusztáv; ellenőr: Klaitz György; gyámtya: Niczifor Miklós; ellenőr: Einszler Lipót; irnok: Schuhmann Károly; házipénztárnok: Paulich Ferenc; ellenőr: Ulrich Béla; számvérvő-segédék: Perts György, Vojnovics István; kiadó: Gunnermann Adám. Iktató: Kubitsek Ferenc. Fertálmester: Szavics Pál. Fenyítőszéki tollnok: Niamesny S. Telekkönyvi ellenőr: Bálya Imre. Gyárvárosi jegyző: Grobetti Károly, józsefvárosi s majoroki: Helmstädter József.

28-i ülésben: Irnokok: Paulovics Péter, Szretkovics István, Joanneszku Lipót. Járulnokok: Horváth János, Einszler György. Levéltári segéd: Radocsay Károly. Pertárnok: Bohus András. Adóbemondók: Vajerek András, Baden Ignác, Logofeth János, Reck Ferenc.

* Husvét első napja estéjén városunk sok tekintélyesjei sereglettek ki a vaspályához, hol megyénk és a szomszéd Torontálból is több országgyűlési követ volt elutazandó, kiket azután a legszívélyesebben bucsuztatván el, a vonat indulásakor a Szózat egy verse levett főveggel énekeltetett az indulók és maradók által közösen, s még egy más divatos versből borsnak egy szakasz.

* Habár kissé elkésve, nem mulaszthatjuk el örömmel megjegyezni, hogy a józsefváros elemi tanodáiban március 21-én tartott félévi vizsgálatok alkalmával a növendékek a magyar nyelvben a majdnem rögtönzött oktatási folyam dacára oly szép előmenetelt tanusítottak, mely mind azok szorgalmáról, mind a tanítók buzgalmáról csak kedvesen győzhet meg a szülőket. Különös dicsérettel kell megemlíteni Lehner főtanító urat, kinek hazafias igyekezete nem october 20 áról datálódik, tudva levén, hogy ő a rémrendszer legsanyarubb éveiben is anyanyelvükön tanítá a magyar kisdedeket, s a német ajkuakat azokkal társalgásra buzdítgatá. Az iskolák teljes nemzeti irányu átalakítása már a jelen félévben megkezdett, s az őszre véglegesen keresztül lesz vive. — Sajnáljuk, hogy a többi iskolákról nem tudósíthatunk, mert sem értesítés nem jött hozzánk, sem a vizsgák napjára figyelemzetve nem voltunk, pedig ugy tartjuk, hogy ezen alapja jövő nemzedékünk nevelésének és érzelmeinek, irányzatának, minden igaz hazafit mélyen érdekel, s kívánatos a közkívátnak ebéli megnyugtatója is tényekkel.

* Az önzetlen buzgalomban fáradhatlan polgártársunk Simon Imre ur már minden előkészületet elrendezett, hogy

april 8-án a „legnagyobb magyar“ halála évfordulátán gyász-isteni tisztelet tartassék, s ez ügyben mind a megyei mind a városi tiszhatóság megbizta őt az intézkedésekkel; a püspök ur sajnálatát fejezvé ki, hogy személyesen jelen nem lehet, székes káptalanát igére a szertartással megbizni, mi is reggel 9 órakor leend a főegyházban. — Pfeiffer karnagy ur intézkedéseket tesz, Mozart requiemjének előadására. A részvevő polgárság közt már ígéretek kövönnek, hogy azon nap oktáváján, azaz 15-én a külvárosokban tartassanak requiemek.

* Mily trágárságra vctemedhetik az alélt bosszu, a napokban aljas példáját láttuk. Stokinger Móric ünnepelt országgyűlési képviselőnk házkapujára bitófákat mázolgatott egy valaki, de nem hűtvén még ki ezáltal ludmért, a napokban egy levelet akasztott kilincsére, melyben 6 darab ön-szatyma volt, és cseh nyelven következő szavak: mi ugyan Csaszlauba megyünk, de te ezekkel mégysz az országgyűlésre.

* A várerődítési munkálatok — mint állatszük — felelőről megszüntetendőknek rendeltettek, innét van, hogy most már polgári egyének nem dolgoznak, csak néhány katonafonogató a veszőket nagy kényelemmel. Az államháztartási takarékoságot alig kezdhették volna hibásabban, mint a mi várunk karózáásával, nem azért, mert szükségtelen, mivel ezt nem tudhatni, hanem azért, mert félszeg munka. A határozott 128 ágyu helyett is csak vagy 16 állong a falakon szép tarka faköpenyek alatt. Melyikben csinál az eső nagyobb kárt, a deszkán vagy az ércben.

* Hitelt érdemlő egyén közlé velünk, hogy városunkban a boldogtalan emlékezetű vojvodinának vagy 80 körüli csökönös hive egy titkos társulatfajta szövetséget képezett, mi célra, azt az avatatlanok még nem tudhatják. A társulati szabadság hazánk alkotmányának védelme alatt korlátlanabb, mint a duodez-helytartóságok basasága alatt volt, s ha kik akár szellemi művelődés, akár anyagi üzlet céljából egyesülni akarnak, terjesszék szabályaikat a hatóság elé, és nem szükség bujkálnok: de éppen kik fogadalmakat tesznek és vesznek titkosan, figyelem alá veendő, azért Hadzsits alkaptány urat a közügy érdekében kérjük, hogy mint hatósági közeg, alapos tudomással lásson el.

* A mult hét folytában Szabó József és Filippovics Ist-

ván aradi színigazgatók magyar-német hirdetései is magukra vonták figyelmünket, melyben jelentik, hogy april 2-án megkezdik magyar előadásait. Tapasztalhaták a mult évtized alatt, hogy közönségünk meleg pártfogó, ha megfelelnek igényeinek (1852) de egyszersmind részvétlen is, ha csak üres lármával akarják szemét kitérőlni (1856). Mi a legjobbat óhajtjuk mindkét félnek. A „Cigány“ különben csak a 3 főszerepben, Berzsenyi, Filippovics és Tökés Emilia által sikerült, valamint a karokat kell megdicsérnünk. Ma a „Szigetvári vértanuk.“

Szerkesztői távirida.

A „Pesti Hölgydivatlap“ szerkesztőségének: Bizonyossá tesszük, hogy csak az első 5 ft. érkezett meg, de nem a második.

Szent-Hubert P. D. A kérdéses 4 fot megkaptuk.

R. Sz. Miklós: R. Zs. Bocskay István végrendeletét nem közölhetjük, mert latin nyelven van írva. Még a magyar okiratok közlésével is mérsékeltet parancsol, a vox populi.

P.

A „Mult, jelen s jövő tényleges tárgyalás helyett ezerszer elmondott paréntatiót tartalmazván, valamint

a K. G. ur és Sz. D. ur által beküldött régi levelek, melyek csupán nyelvészeti emlékek, — általunk nem közölhetetnek, szándokunk lévén lapunkat a gyakorlati tudomány közlönyévé idomítani; az anyagi érdekekből pedig legfőképp olyakat tárgyalni, melyek specificz hazánk délkeleti részét illetik, s nagyrebcsült pártolóinkat ezen irányban működni kérjük.

Ns. K. apát ur nézetével egyezünk, sőt részünkről mi mindig követtük is, de a felszólalás a mai izgulmak közt nem időszerű.

A „Bosszu“ beszély nem adható.

Tiszt. B. I., P. J. és V. M. urak becses közleményei sor szerint jöendnek.

P. J. ur cikke és Sebestyén deák verse, — ha lehetséges lesz, mit S. I. ur beszélyéről és R. R. ur tárgyalásáról is föltételezünk.

Dr. E. A. ur közleményei becses emlékek.

Vas Borona felszólalását, ha szükség lesz rá.

Más kéziratokat nem vettünk át.

Ö.

Kiadó-tulajdonos **Pesty Frigyes.**
Szerkeszti **Otevényi.**

HIRDETÉSEK

A hitelintézeti sorsjegyek 12-ik huzása már

f. é. april 2-án

történik.

E sorsjegyekből az említett huzásban 2100 sorsjegyek összesen 563,800 forinttal ausztriai értékben huzatnak ki.

Főnyeremények . 200,000 ft.

Melléknyeremények 40,000 ft.

20,000 ft. sat.

Legkisebb nyeremény 130 ft.

E kitűnő sorsjegyek kaphatók a) kevés előpénz letétele mellett b) készpénzfizetés mellett a legjutányosabb áron

Gotthilf Ferenc fiai

váltószobáikban Temesvárott,

hol szintén mindennemű állami ipar és sorsjátéki papírok, valamint arany- és ezüst pénzek, a legjutányosabb áron eladatnak és megvétetnek. Vidéki megrendelések a legpontosabban teljesítetnek.

Árverés.

Temesvári járásbíróóság 1933. sz. alatti megkeresése folytán Ferenczy János hagyatéki tömegéhez tartozó és Buziáson létező egy zsellérház házhelytel együtt 1500 ft. becsár, ugy szinte Szillasi hegyen létező egy ház és egy lánc szöllő 1140 ft. becsár utolsó árverés utján eladatnak.

Az árverési határidő e f. év april hó 13-ára reggeli 9 órára Buziás helység házába tüzetik ki.

Minden venni szándékozó ezennel meghivatik azon hozzáadással, hogy a becsártól 10% bánompénzt az árverés előtt letenni kell.

Az árverési feltételek minden nap reggel 9 órától 12-ig és délután 3-tól 5-ig az alulirt hivatalban megtekinthetők.

Kelt Buziáson március 23-án 1861.

(25. sz.)

A szolgabírói hivatal Buziáson.

24. sz.

Hizott göboly eladás.

(3—3)

A topolyai pusztán, Detta mellett, Temes megyében, 33 darab tökéletesen kihizott nehéz göboly áll eladásra készen. Tudakozódhatni Dettán 78-ik számú házban.